

Viza Çin səddi olmasa da...

Azərbaycan və ÇXR arasında viza rejiminin ləğvi əlaqələrimizin inkişafına əlavə təkan verəcək

Çin hazırda dünyanın yüksələn iqtisadi gücüdür. Ona görə də indi dünyada Çin Xalq Respublikası (ÇXR) ilə iqtisadi sahədə əməkdaşlıq etmək istəyən ölkələrin sayı gündən-günə artır.

Azərbaycanın xarici siyasətində ana xətt Qərb və Şərq bloku ilə eyni səviyyədə siyasi və iqtisadi əlaqələr saxlamaqdır. Prezident İlham Əliyevin Çinə son səfərindən sonra ölkələrimiz arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrin istiqamətləri getdikcə genişlənir. İki ölkə arasında ötən il bu münasibətləri və əlaqələri üst səviyyəyə qaldırmaq üçün strateji əməkdaşlıq barədə saziş də imzalanıb.

Məlum olduğu kimi, ölkələr arasında olan viza rejimi insanların, xüsusən iş adamlarının sərbəst gediş-gəlişində müəyyən bürokratik əngəllər yaradır. Çin və Azərbaycan bu maneəni aradan qaldırmaq, dövlətlər arasında əlaqələri asanlaşdırmaq barədə razılığa gəldilər və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Çinə cari ilin aprel ayındakı növbəti dövlət səfəri zamanı imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşların vi-

zadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Saziş" iyulun 16-da qüvvəyə mindi.

Həmin sazişə əsasən, Azərbaycanın etibarlı ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşları və Çinin etibarlı ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşları digər ölkə ərazisinə daxil olmaq, oranı tərk etmək və yaxın tranzit keçmək üçün hər səfər ərzində 30 gündən çox olmamaqla və hər 180 günlük dövr ərzində ümumilikdə 90 gün müddətini aşmamaqla viza tələbindən azad edirlər. Söz düşmüşkən qeyd edək ki, Çinin vizasız gediş-gəliş barədə saziş bağladığı ölkələrin sayı o qədər də çox deyil.

Viza rejiminin ləğvi iki ölkə arasında əksər sahələrdə ciddi inkişafa səbəb olacaq. Xüsusilə iki sahə üzrə böyük dönüşün olması şübhəsizdir. Birincisi, Çinlə ölkəmizin biznes əlaqələri daha da güclənəcək. Artıq istər ölkəmizdəki, istərsə də Çindəki iş adamları viza almaq üçün vaxt itirməyəcəklər. İstədikləri vaxt tərəfdaşları ilə biznes əlaqələri qurmaq imkanı qazanacaqlar. İkincisi, bu iki ölkə arasında turizmin inkişafında önəmli rol oynayacaq. Məlumdur ki, hər kəs məzuniyyətə çıxıb istirahət etmək istəyir. Bu vaxt o, ilk növbədə vizasız ölkəyə üstünlük ve-

rir. Belə olan halda qarşıdakı illərdə ölkəmiz çinli turist axınının şahidi olacaq. Elə ölkəmizdən də Çinə gedib bu ölkənin tarixi abidələrini görmək, dünyaca məşhur Çin səddini seyr etmək istəyənlərin sayı az olmayacaq.

Çin hazırda ixracda bizim ən önəmli iqtisadi tərəfdaşımızdır. Son illər bu əlaqələrdə ciddi artımlar müşahidə edilir. Ötən il iki ölkə arasında xarici ticarət dövriyyəsinin dəyəri 20,7 faiz artaraq 3,7 milyard dollar olub.

Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə ilk qoşulan Azərbaycan Orta dəhliz layihəsinə dəstək verməklə yalnız regional tranzit imkanlarını gücləndirməyi planlamır, eyni zamanda yeni müəssisələrin yaradılmasını hədəfləyir. Azərbaycan həm Qərb, həm də

Şərq müəssisələri üçün unikal coğrafiyada yerləşir. Bir sıra hallarda Çində ixrac məqsədli məhsulların istehsalına ehtiyac olmur. Həmin müəssisələr "Ələt Azad İqtisadi Zonası"nın ərazisində əsas kapitalla sərmayə qoyaraq Çin mənşəli məhsulları ölkəmizdə istehsal edərək Qərb bazarlarına çıxara bilirlər. Habelə Qərb müəssisələrinin istehsalını azad iqtisadi zonalarda quraraq Çin bazarlarına çıxış əldə etmək imkanları da genişdir.

"Trans-Xəzər Şərq-Qərb" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi Çini Mərkəzi Asiya, Qafqaz, Türkiyə üzərindən Avropa İttifaqı ilə birləşdirən və Şimal marşrutuna (Çin-Qazaxıstan-Rusiya-Belarus-Avropa), eləcə də Süveyş kanalı vasitəsilə dəniz yoluna alternativ

olan multimodal nəqliyyat marşrutudur. Azərbaycan Orta dəhlizin önəmini və cəlbediciliyini artırmaq üçün ümumi uzunluğu təxminən 850 kilometr olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsini həyata keçirib. Azərbaycan Çinlə Orta dəhlizin səmərəliliyini artırmaq üçün Zəngəzur dəhlizinin açılmasından ötrü birgə siyasət həyata keçirir.

İki ölkə arasında qarşılıqlı maraqlara xidmət edən iqtisadi əlaqələrlə yanaşı, normal siyasi münasibətlər də mövcuddur. Ermənistan tərəfindən torpaqlarımız işğal olunanda bütün beynəlxalq və regional tədbirlərdə Çin tərəfi açıq və birmənalı şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü müdafiə etmişdir. Azərbaycan da öz növbəsində "iki Çin" siyasətinə qarşı çıxaraq vahid Çin siyasətini dəstəkləmişdir. Bu gün də Azərbaycan rəsmi olaraq Tayvanı Çinin ərazisi kimi tanıyır və o üzəndən etibarlı siyasi tərəfdaşlığımızı bu ölkədə yüksək qiymətləndirilir. Görünən odur ki, viza rejiminin ləğvi iki ölkə arasında həm iqtisadi, həm də siyasi əlaqələrin daha da yüksək səviyyəyə çatmasına əlavə təkan verəcək.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"